

Szent István Egyetem
Gazdaság- és Társadalomtudományi Kar
Regionális Gazdaságtani és Vidékfejlesztési Intézet

A magyar regionális intézményrendszer 2007-2013

Előadó: Némediné Dr. Kollár Kitti

Gödöllő, 2014.

ALISZEBANI NYVÁLSI LÉNYEZ

Bevezetés

- **1991. december** társulási szerződés
- **1994. április** csatlakozási kérelem
- **2004. május 1.** Magyarország csatlakozása az EU-hoz
- Heterogén közösség tagjává vált
- Kohéziós célok: fenntartható fejlődés és kevésbé előnyös régiók felzárkóztatása

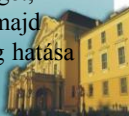
ALISZEBANI NYVÁLSI LÉNYEZ

Az EU regionális politikájának rövid története a XX. sz. második felében

- Vezérelv: a szolidaritás
- 1957: Római Szerződés
- 1958: ESZA és EMOGA
- 1975: ERFA
- 1970-es, 80-as évek: **regionális politika felértékelődése**: új tagállamok (Görög-, Írország, Dánia, Egyesült Királyság, majd Portugália és Spanyolo.); kőolajválság hatása

ALISZEBANI NYVÁLSI LÉNYEZ

ALISZEBANI NYVÁLSI LÉNYEZ

- 1986: Egységes Európai Okmány
- 1988: 5 célkitűzés meghatározása
- 1992: Maastrichti szerződés: kohézió
- 1993: Kohéziós alap
- 1994-1999: HOPE szerepet kap
- 2000: AGENDA 2000

Hazánk regionális politikája

- 1998-1999: PHARE előcsatlakozási alap
- 2000-2006: PHARE mellett, ISPA és SAPARD
- A támogatásra jogosult szintek kialakítása

NUTS rendszer:

NUTS 1, 2, 3, 4, 5;

LAU 1, 2

ALISZEBANI NYVÁLSI LÉNYEZ

ALISZEBANI NYVÁLSI LÉNYEZ

A magyar regionális politika a rendszerváltás előtt

- II. világháború után: centralizált tanácsrendszer
- Hierarchikus tervezési apparátus
- Nem vették figyelembe a helyi sajátosságokat
- 1980: a helyi kezdeményezések térnyerése
- 1989: rendszerváltás, alulról történő építkezés

A magyar regionális politika 1990-1994 között

- Helyi önkormányzatok megjelenése
- Koordinációs zavarok
- Interregionális kapcsolatok kialakulása
- Régiók lehatárolása
- Összetett gazdaságfejlesztés
- Versenyképes regionális programok elkészítése

1996. évi XXI. törvény

- Területfejlesztés intézményrendszere
- Önkormányzati társulások
- Országos Területfejlesztési Tanács
- Országos – megyei - kistérségi szint
- Alulról szerveződő regionális fejlesztési tanácsok
- Pénzügyi eszközrendszer

Az ország tervezési statisztikai régiókra bontása

- NUTS rendszer
- Területfejlesztési Tanácsok:
  - SWOT analízis,
  - helyzetfeltárás
  - területfejlesztési koncepció,
  - régió fejlesztési tervek,
  - területi koordináció,
  - források hatékony elosztása

Nemzeti Fejlesztési Terv I.

- A Nemzeti Fejlesztési Terv (NFT) fekteti le a 2004-2006 közötti időszak **fejlesztési célkitűzéseit és prioritásait**, valamint kijelöli a megvalósítás kereteit.
- A Nemzeti Fejlesztési Terv kidolgozása a Magyar Kormány feladata volt.
- Előkészítése 2001-ben kezdődött meg, 2002 végére el is készült, majd a tárgyalásokat és egyeztetéseket követően 2003-ban Magyarország benyújtotta az Európai Bizottságnak.

Az NFT *hosszú távú stratégiai célja az életminőség javítása volt, általános célja pedig az egy főre eső jövedelem növelése*, az EU átlagához képest mutatkozó lemaradásunk mérséklése. A fő célok elérésére a NFT **három specifikus célt** fektetett le:

1. a versenyképesebb gazdaság,
2. a humán erőforrások jobb kihasználása,
3. a jobb minőségű környezet, illetve a kiegyensúlyozottabb regionális fejlődés elősegítése.

A fejlesztési prioritások a következők:

- a termelőszektor versenyképességének növelése,
- a foglalkoztatás növelése és az emberi erőforrások fejlesztése,
- jobb infrastruktúra, tisztább környezet biztosítása,
- a regionális és helyi potenciál erősítése.

ALISREANI NYALASI LÉNYEK

Míg a támogatások egy részéből központi projektek valósulnak meg, addig a források jelentősebb hányada pályázati úton nyerhető el a fejlesztési prioritásoknak megfelelő **Operatív Programok** keretében. A hosszú távú eredményesség érdekében az Operatív Programok fejlesztései egymást kiegészítő, integrált módon, a szinergikus hatásokat kihasználva valósulnak meg.

ALISREANI NYALASI LÉNYEK

A Nemzeti Fejlesztési Terv I. operatív programjai:

- Agrár- és Vidékfejlesztési Operatív Program (AVOP)
- Gazdasági Versenyképesség Operatív Program (GVOP)
- Humánerőforrás-fejlesztés Operatív Program (HEFOP)
- Környezetvédelmi és Infrastruktúra Operatív Program (KIOP)
- Regionális Fejlesztés Operatív Program (ROP)

ALISREANI NYALASI LÉNYEK

Az NFT I. tapasztalatai

- Nem átfogó, nem terjed ki minden szektorra
- Pályázati kiírások bonyolult összetétele
- Formailag hibás pályázatok
- „Pályázóbarát” pályázattási rendszer
- Összesen: 694 milliárd forint

ALISREANI NYALASI LÉNYEK

A II. Nemzeti Fejlesztési Terv: az "Új Magyarország Fejlesztési Terv"

- 2007-2013 között további fejlesztési források: 22,4 milliárd euró (állami kiegészítéssel 26,2 milliárd euró)
- ÚMFT: rendelkezésre álló pénzeszközök lehívásához készített terv
- 6 területet foglalmaztak meg, átfogó programok

ALISREANI NYALASI LÉNYEK

1. A gazdaság fejlesztése
  - Gazdaságfejlesztési OP
2. A közlekedés fejlesztése
  - Közlekedési Infrastruktúra fejlesztése OP
3. A társadalom megújulása
  - Társadalmi Megújulás OP
  - Társadalmi Infrastruktúra OP
4. Környezet- és energiafejlesztés
  - Környezet- és Energiafejlesztési OP
5. Területfejlesztés
  - Nyugat-dunántúli Regionális OP
  - Közép-dunántúli Regionális OP
  - Dél-dunántúli Regionális OP
  - Észak-magyarországi Regionális OP
  - Észak-alföldi Regionális OP
  - Dél-alföldi Regionális OP
  - Közép-magyarországi Regionális OP
  - Európai Területi Együttműködések OP-k
- 6. Államreform
  - Közigazgatás Megújítása OP
  - Elektronikus Közigazgatás OP

ALISREANI NYALASI LÉNYEK

Az **1-es, 2-es, 3-as, 4-es és az 5-ös** cél alá tartozó operatív programokra az országban való területi elhelyezkedésétől függetlenül - túlnyomórészt - bármely jogosult pályázhat

Területfejlesztés - alá tartozó regionális operatív programokra csak azon jogosultak, akik/amelyek az adott régióban laknak/működnek, vagy fejlesztésük az adott régióban valósul meg.

ALISZABÁNCSI NYV.ÁRSI LÉNYEK

A főbb stratégiai irányvonalak a következők:

- - **Dél-Alföld:** tudásipar, agrárium, turisztika (Szegeden "Biopolisz" - egészségipari, környezetipari, agrárgazdasági biotechnológia),
- - **Dél-Dunántúl:** magas környezeti minőségű modellrégió (Pécssett "az életminőség pólusa" - kulturális és környezetipar),
- - **Észak-Alföld:** a térség minőségi élet-, egészség- és rekreációs központja (Debrecenben "a tudás iparosítása" - gyógyszeripar, agrárinnováció),
- - **Észak-Magyarország:** iparfejlesztés, szolgáltatások, turisztika (Miskolcon "Technopolis" - nanotechnológia, vegyipar, mechatronika, megújuló, alternatív energiák),
- - **Közép-Dunántúl:** a kkv-kre alapozott, innováció-orientált gazdaság-fejlesztés (Székesfehérváron és Veszprémben logisztika, nano- és biotechnológia, műszaki informatika),
- - **Nyugat-Dunántúl:** az észak-déli pannon gazdasági tengely fejlesztése (Győrött "Autopolis" - autóipar, gépgyártás, megújuló energiák),
- - **Közép-Magyarország:** fő cél a térség versenyképességének és vonzerejének növelése (Budapestnek nincs elkülönülő, kiemelt stratégiája)

ALISZABÁNCSI NYV.ÁRSI LÉNYEK

Köszönöm a figyelmet!

ALISZABÁNCSI NYV.ÁRSI LÉNYEK

